

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **2007 s. r. o.**, se sídlem Drtikolova 510/20, 109 00 Praha 10, zastoupená JUDr. Michalem Žižlavským, advokátem se sídlem Široká 36/5, 110 00 Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2010, č. j. KUZL 69231/2009, sp. zn. KUSP 69231/2009 ŽPZE-DZ, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Continental HT Tyres, s. r. o.**, **II) Continental Barum s. r. o.**, obě se sídlem Objízdna 1628, 765 31 Otrokovice, obě zastoupené JUDr. Martinem Kubánkem, advokátem se sídlem náměstí Republiky 1079/1a, 110 00 Praha 1, a **III) ZLIN ESTATES s. r. o.**, se sídlem Ječná 550/1, 120 00 Praha 2, zastoupená JUDr. Michalem Žižlavským, advokátem se sídlem Široká 36/5, 110 00 Praha 1, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 8. 2012, č. j. 29 A 38/2010 – 180,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnosti **se z a m í t a j í**.
- II.** Žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Společnost Continental Barum s. r. o. [osoba zúčastněná na řízení ad II)] je vlastníkem vodního díla „SO 180.108a – Kanalizace dešťová“ označovaného též jako DN 1200. Toto vodní dílo bylo provedeno na základě stavebního povolení z roku 2000 a je vedeno v pozemcích ve vlastnictví společnosti Continental Barum s. r. o. a dále několik metrů v pozemku parc. č. 3115/1 v k. ú. Otrokovice, kde se napojuje do dříve zřízené dešťové kanalizace označené jako

DN 1500. V místě napojení je zřízena tzv. vypínací komora. Dne 9. 1. 2009 uzavřela společnost Continental Barum s. r. o. jako oprávněný se společností Moravan Aviation s. r. o. jako povinným a vlastníkem pozemku parc. č. 3115/1 smlouvu o zřízení věcného břemene, jejímž obsahem bylo mimo jiné právo vedení podzemního potrubí dešťové kanalizace přes část uvedeného pozemku s právem vstupu a vjezdu za účelem oprav a rekonstrukce potrubí.

[2] Dne 9. 6. 2009 požádala společnost Continental Barum s. r. o. o dodatečné stavební povolení předmětného vodního díla. (Důvody této žádosti nejsou ze spisového materiálu příliš zřejmé; pouze žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že řízení bylo vedeno proto, že část vodního díla v místě napojení na stávající kanalizaci DN 1500 byla zrealizována v rozporu s dříve vydaným stavebním povolením). Od počátku tohoto řízení proti dodatečnému povolení vodního díla protestuje žalobkyně, která dne 10. 3. 2009 uzavřela jako oprávněná se společností Moravan Aviation s. r. o. jako povinnou smlouvu o zřízení věcného břemene, jejímž obsahem, bylo mimo jiné i právo výlučného užívání pozemku parc. č. 3115/1. Žalobkyně tvrdí, že pro dodatečné povolení stavby nejsou splněny zákonné podmínky, vodní dílo nesplňuje zákonem stanovené technické požadavky, může ohrozit třetí osoby, je v rozporu s jejími zájmy i s veřejným zájmem na ochranu životního prostředí. Na základě analýzy odběrů vzorků vody z vypínací komory se žalobkyně domnívá, že vodním dílem neprotékají vody dešťové, nýbrž odpadní, které by mohly kontaminovat pozemek.

[3] Městský úřad Otrokovice jako věcně a místně příslušný stavební úřad námitky žalobkyně neuznal a rozhodnutím ze dne 9. 9. 2009, č. 78/2009, č. j. OŽP/906/2009/40150/2009/TOM, stavbu dodatečně povolil. Odvolání žalobkyně zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 2. 2010, č. j. KUZZL 69231/2009, sp. zn. KUSP 69231/2009 ŽPZE-DZ. Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně žalobou ke Krajskému soudu v Brně. Ten však žalobní námitky důvodnými neshledal a po provedeném ústním jednání žalobu zamítl rozsudkem ze dne 14. 8. 2012, č. j. 29 A 38/2010 – 180.

II. Kasační stížnosti

[4] Žalobkyně podala proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost. Podle žalobkyně dospěl krajský soud k nesprávnému závěru, že vzorky vody podrobené posouzení byly odebrány z kanalizace DN 1500 a nikoliv z povolovalého vodního díla DN 1200. Žalobkyně tvrdí, že k odběru vzorků došlo shora ve vypínací komoře prostřednictvím 4m dlouhé nerezové tyče, na jejímž konci bylo připevněno odběrné zařízení z PVC. To bylo přiloženo do středu výtoku vody z kanalizace DN 1200 a z něj byl odebrán vzorek vody; ke spojení s vodou z kanalizace DN 1500 dochází až cca po dvou metrech od tohoto výtoku. Soud si neověřil, jakým způsobem k odběru vody došlo, nevyslechl k tomu navržené svědky a následně nesprávně zamítl další návrhy důkazů týkající se odebraných vzorků včetně znaleckého posudku.

[5] Žalobkyně tvrdí, že před místním šetřením dne 22. 12. 2009 prováděla zřejmě z podnětu společnosti Continental Barum s. r. o. na vypínací komoře práce jednotka hasičského záchranného sboru. Po tomto zásahu při samotném místním šetření nevytékala z kanalizace DN 1200 žádná kapalina. Tyto skutečnosti stejně jako neodůvodněné odmítnutí většiny důkazů navržených žalobkyní před správními orgány a přístup k zástupci žalobkyně panu F. při výslechu svědka Ing. Ch. vzbudily v žalobkyni pochybnosti o nepodjatosti rozhodujících

pokračování

správních orgánů a o dodržení zásady rovnosti účastníků řízení. Soud se nevypořádal s prohlášením pana F. ohledně vedení výsledku svědka.

[6] Žalobkyně dále prokázala, že vodní dílo nesplňovalo v době rozhodování správních orgánů technické požadavky, a to posouzením zpracovaným Ing. S. J. Správní orgány i soud však k vadám díla nepřihlédly s absurdním odůvodněním, že Ing. J. není odborně oprávněn k posouzení díla. Správní orgány nevyloučily, zda vodní dílo nemůže nepříznivě ovlivnit užívání pozemku pod vodním dílem a dotčené okolí. V případě povodní a vylití vody z nedaleké řeky Moravy dále dojde k uzavření vypínací komory a místní komunikace zabrání zaplavení pozemků vlastníka vodního díla, avšak na úkor pozemků pod vodním dílem a nedalekých pozemků žalobkyně a dalších subjektů. Správní orgány tak povolením vodního díla upřednostnily v rozporu s § 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, vlastníka vodního díla oproti jiným osobám. Společnost Continental Barum s. r. o. navíc vlastní další vhodnější pozemky, na nichž by vodní dílo mohlo být umístěno, čímž by nedošlo k zásahu do práv a oprávněných zájmů žalobkyně v takové míře.

[7] Podle žalobkyně je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť soud jen jednostranně převzal argumentaci správních orgánů, nevypořádal se dostatečně s argumentací žalobkyně a s jejími návrhy na provedení důkazů. Krajský soud se též dopustil několika vad řízení. Předně se žalobkyně vůbec nedozvěděla, že do řízení vstoupily osoby zúčastněné na řízení ad I) a II), a rovněž jí soudem nebyly zaslány jejich vyjádření. Žalobkyně též pochybuje, zda se tyto osoby [zvláště pak osoba zúčastněná na řízení ad I)] měly vůbec soudního řízení účastnit. Soud naopak opomenul vyrozumět o probíhajícím řízení společnost ZLIN ESTATES s. r. o., která je vlastníkem pozemku parc. č. 3115/1, jakož i dalších pozemků v této oblasti.

[8] Žalobkyně závěrem navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, případně aby zrušil též rozhodnutí správních orgánů a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Včasnou kasační stížnost podala též společnost ZLIN ESTATES s. r. o. [osoba zúčastněná na řízení ad III)], přičemž zároveň uplatnila práva osoby zúčastněné na řízení. Uvedla, že je vlastníkem pozemku parc. č. 3115/1, jakož i dalších sousedních pozemků. Uvedla, že vodní dílo chrání společnost Continental Barum s. r. o. před záplavami na její úkor. Ohledně kasačních námitek se ztotožnila s obsahem kasační stížnosti žalobkyně. Dále uvedla, že řízení před krajským soudem bylo stiženo vadou, neboť o něm nebyla informována, a nemohla se jej proto účastnit a vyjádřit se k projednávané věci. Osoba zúčastněná na řízení ad III) navrhla zrušení rozsudku krajského soudu a případně též rozhodnutí správních orgánů.

III. Vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení ad I) a II)

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že odebrané vzorky vody z vypínací komory nepocházely z nově povolené kanalizace, ale jednalo se o vodu smísenou z obou kanalizačních řadů. K tomu podrobně popsal situaci ve vypínací komoře. Výslech navržených svědků by na závěrech krajského soudu nemohl nic změnit. V roce 2011 byl v této věci proveden vodoprávní dozor, z něž vyplynulo, že do předmětné dešťové kanalizace nejsou zaústěny odpadní vody, a z rozboru vzorků bylo zjištěno, že voda odpovídá přibližně hodnotám

podzemní vody v dané lokalitě. Za deset let provozu této kanalizace nebyla zjištěna žádná havárie ani odvod jiných než dešťových vod. K námitkám žalobkyně týkajícím se povodňové ochrany žalovaný uvedl, že protipovodňová opatření v daném místě byla realizována po katastrofálních povodních v roce 1997. Společnost Continental Barum s. r. o. se nezabývá svou povodňovou ochranou na úkor jiných, neboť posílila přečerpávací stanici do řeky Moravy, přes níž odvádí i srážky z oblasti Kvítkovic a areálu PSG, a. s. Přečerpávací stanice umožňuje uzavřít kanálové hradítko na kanalizaci DN 1500, a tím zajistit, aby se voda při povodni zpětným vzduťm nedostala do kanalizace a zaplavila pozemky včetně pozemků žalobkyně. K posudku Ing. J. žalovaný zopakoval, že nebyl zpracován oprávněnou osobou, nicméně i přesto byly jeho závěry v rozhodnutí žalovaného posouzeny a nebyl třeba další revizní posudek. Závěrem žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[11] Osoba zúčastněná na řízení ad II) ve svém vyjádření konstatovala, že žalobkyní popsaný způsob odběru vzorku vody je rozporný se skutkovým stavem zjištěným ve správním řízení. Žalobkyně nově uvádí skutečnosti o údajné manipulaci s vypínací komorou ze strany osoby zúčastněné na řízení ad II); k těmto skutečnostem by kasační soud neměl přihlížet. Krajský soud se s námitkami žalobkyně ohledně odběru vzorku vody dostatečně vypořádal. za rozhodující považuje osoba zúčastněná na řízení ad II) to, že žalobce v řízení před správními orgány ani v řízení před soudem nerozporoval způsob odběru vzorků vody, a krajský soud měl proto správně tuto skutečnost za prokázanou a mezi stranami nespornou. Neexistoval tak ani důvod provádět navržené výsledky svědků a další důkazy (posudky). K postupu správního orgánu při výsledku svědka Ing. Ch. osoba zúčastněná na řízení ad II) uvedla, že pan zástupce žalobkyně, F. F., nekladl otázky svědkovi, nýbrž zástupcům osoby zúčastněné na řízení ad II). Byl přitom opakovaně upozorněn, že do protokolu mohou být zaznamenány pouze otázky položené svědkovi. Veškeré žalobcem tvrzené technické vady díla se pak opíraly o posudek Ing. S. J., který nedisponoval potřebnou autorizací v oblasti vodních staveb. Navíc se jednalo o okrajové nedostatky v zabezpečení vodního díla, které byly v době rozhodování žalovaného odstraněny. K otázce povodní osoba zúčastněná na řízení ad II) uvedla, že k uzavření vodního díla by došlo jen v případě extrémní povodně a že součástí vodního díla je i přečerpávací stanice, která naopak zabezpečuje, aby pozemky užívané žalobkyní nebyly v případě povodní zatopeny vodami z vodního toku a z kanalizace. Společnost ZLIN ESTATES s. r. o. se stala vlastníkem předmětného pozemku po zahájení řízení před krajským soudem dne 3. 6. 2010. Nebylo právní povinností soudu aktivně opakovaně zjišťovat, zda po zahájení řízení nedošlo ke změnám v okruhu osob zúčastněných na řízení – sama žalobkyně či společnost ZLIN ESTATES, s. r. o. měli na tuto skutečnost soud upozornit, případně se měla uvedená společnost sama aktivně do řízení přihlásit. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobkyně zamítl a aby vstup společnosti ZLIN ESTATES s. r. o. do řízení nepřipustil.

[12] Osoba zúčastněná na řízení ad I) se ve svém vyjádření připojila k vyjádření osoby zúčastněné na řízení ad II). Doplnila, že je vlastníkem pozemků, které bezprostředně sousedí s pozemkem, na němž je vybudováno vodní dílo. Správní orgány s ní proto správně jednaly jako s účastníkem řízení a rovněž krajský soud nepochybil, pokud ji o probíhajícím řízení vyrozuměl, neboť v něm mohou být dotčena její práva a povinnosti. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobkyně zamítl a aby vstup společnosti ZLIN ESTATES s. r. o. do řízení nepřipustil.

IV. Replika žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III)

pokračování

[13] K vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení ad I) a II) podaly repliku žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení ad III). Žalovaný podle nich změnil svou argumentaci ohledně místa odběru vzorků vody: Zatímco dříve tvrdil, že vzorky pocházely z kanalizace DN 1500, nyní uvádí, že se jednalo o vodu smíšenou z obou kanalizačních řadů. Žalobkyně trvá na tom, že vzorky byly odebrány z nově povolované kanalizace DN 1200. Místní ohledání by kromě této skutečnosti nepochybně potvrdilo i skutečnost, že vodní dílo a další úpravy v území zajišťují ochranu vlastníka k tíži žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) a nezabezpečují pozemky žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) před zaplavením v případě povodní. Žalovaný neprokázal své tvrzení, že veškeré odpadní vody z areálu ve vlastnictví osoby zúčastněné na řízení ad II) jsou a byly odvedeny jiným kanalizačním sběračem na čistírnu odpadních vod v Otrokovicích. Žalobkyně v kasační stížnosti neuvedla nové skutečnosti: od počátku tvrdí, že vzorky vody byly odebrány z kanalizace DN 1200; na manipulaci se skutkovým stavem upozorňovala před správními orgány i v žalobě a navrhovala prokázání této skutečnosti výsledkem pana F. K výsledku svědka Ing. Ch. žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení ad III) podotkly, že pan F. vznesl několik otázek, které však nebyly zástupci žalovaného připuštěny k zodpovězení. protokol o výsledku svědka nemohla žalobkyně připomínkovat a je dána důvodná pochybnost o jeho věrohodnosti. Osoba zúčastněná na řízení ad III) se stala vlastníkem předmětné nemovitosti dne 3. 6. 2010, nicméně byla jím téměř po celou dobu řízení před krajským soudem i ke dni konání ústního jednání. Soud tedy měla aktivně postupovat při zjišťování okruhu osob zúčastněných na řízení, a pokud pominul osobu zúčastněnou na řízení ad III), trpí jeho rozhodnutí vadou, pro kterou je třeba ho zrušit. Žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení ad III) tedy setrvaly na svých návrzích.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud při posuzování kasačních stížností hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnosti mají požadované náležitosti, byly podány včas a osobami oprávněnými, a není důvodné kasační stížnosti odmítnout pro nepřipustnost. K návrhu nepřipuštění osoby zúčastněné na řízení ad III) soud konstatuje, že měla právo přihlásit se do řízení, byť i ve fázi kasačního řízení, neboť zákon nestanoví lhůtu či část řízení, do nichž lze tohoto institutu využít (srov. § 34 za použití § 120 s. ř. s. a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2007, č. j. 8 Aps 8/2007 – 90, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Formální podmínku účasti splnila tím, že se do řízení přihlásila a tvrdí dotčení na svých právech. Nejvyšší správní soud pak dospěl k závěru, že je splněna i materiální podmínka její účasti, neboť předmětem soudního řízení je otázka zákonnosti dodatečného povolení stavby vodního díla, které se nachází v pozemku ve vlastnictví této osoby: vydání tohoto rozhodnutí, resp. jeho případné zrušení v soudním řízení tak má přímý vliv na její práva a povinnosti. Soud proto neshledal důvod pro postup podle § 34 odst. 4 s. ř. s. a nevyslovil, že předmětná osoba není osobou zúčastněnou na řízení.

[15] Důvodnost kasačních stížností posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejich rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[17] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenými vadami řízení před krajským soudem (V./A), dále nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů (V./B) a konečně též námitkami kasační stížnosti směřujícími do věci samé (V./C).

V./A) Vady řízení před krajským soudem

[18] V kasačních stížnostech je namítáno, že krajský soud nevyrozuměl potenciální osobu zúčastněnou na řízení ad III) o probíhajícím řízení, a ta se jej tak nemohla účastnit jako osoba zúčastněná na řízení. K této námitce soud nejprve v obecné rovině konstatuje, že postavení osoby zúčastněné na řízení plyne přímo ze zákona (§ 34 odst. 1 s. ř. s.). Je to tedy soud, kdo odpovídá nejen za správné vymezení účastníků řízení, ale i osob na řízení zúčastněných. Žalobce (navrhovatel) má sice zákonnou povinnost uvést v návrhu osoby, které by připadaly do úvahy jako osoby zúčastněné na řízení, nicméně pokud tak učiní nedostatečně nebo vůbec, je na správním soudu (předsedovi senátu), aby sám vyvinul aktivitu a zjistil okruh potenciálních osob zúčastněných na řízení (k tomu srov. ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejm. rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 – 75, publikovaný pod č. 1479/2008 Sb. NSS, a rozsudek ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011 – 125).

[19] Lapidárně řečeno, aktivita soudu musí být přiměřená okolnostem případu a informacím, které soud o celé kauze má k dispozici. Soud rozhodně není povinen vyčerpat jakékoliv myslitelné možnosti při zjišťování okruhu osob, které přicházejí v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení. Naopak soud zde vychází primárně ze skutečností, které zjistí ze správního spisu, z podání stran, nebo které se jiným způsobem dostanou do sféry soudu.

[20] Z tohoto úhlu pohledu nemůže aktivní postup soudu zahrnovat opakované prověřování toho, zda jednotlivé osoby zúčastněné na řízení stále splňují podmínky § 34 odst. 1 s. ř. s., aniž by soud měl k takové činnosti rozumné důvody. Citované ustanovení nepochybně umožňuje přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení i těm subjektům, na které přešla příslušná práva a povinnosti i v průběhu řízení před soudem, včetně případů singulární sukcese (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 As 20/2006 – 129, publikovaný pod č. 1601/2008 Sb. NSS). Dojde-li však k takovému převodu či přechodu, je primárně na původním a novém nositeli práv a povinností, aby tuto změnu sdělili soudu. Pokud se soud o těchto skutečnostech nedozví, nelze mu klást k tíži, že nový nositel práv a povinností nebyl o probíhajícím řízení vyrozuměn.

[21] Řízení před krajským soudem bylo zahájeno dne 22. 4. 2010, přičemž žalobkyně v žalobě označila jako osobu zúčastněnou na řízení pouze „Město Otrokovice – Městský úřad Otrokovice“. Jak vyplývá ze souhlasného tvrzení stran, osoba zúčastněná na řízení ad III) nabyla vlastnické právo k pozemku parc. č. 3115/1 v k. ú. Otrokovice dne 3. 6. 2010. Zdejší soud ověřil z insolvenčního rejstříku, že se tak stalo prodejem mimo dražbu v rámci konkursu prohlášeného na společnost Moravan Aviation s. r. o. Krajský soud však o tomto prodeji nebyl informován, a proto při zjišťování potenciálních osob zúčastněných na řízení vycházel zcela správně z podané žaloby a ze správního spisu. Na základě správního spisu vznikla krajskému soudu povinnost vyrozumět o probíhajícím řízení předchozího vlastníka pozemku – společnost Moravan Aviation s. r. o. Jestliže tato společnost byla řádně vyrozuměna a současně se krajský soud o změně vlastníka nedozvěděl, nemohlo dojít k vadě řízení.

pokračování

[22] Nejvyšší správní soud ze soudního spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud zaslal společnosti Moravan Aviation s. r. o. vyrozumění o probíhajícím řízení ve smyslu § 34 odst. 2 s. ř. s. dne 16. 7. 2010 do vlastních rukou. Jelikož adresát nebyl zastížen, byla písemnost uložena na poště, a jelikož si ji nevyzvedl ani v úložní době, bylo vyrozumění doručeno fikcí dne 31. 7. 2010 (§ 49 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.). Zdejší soud ovšem ověřil z insolvenčního rejstříku, že již dne 31. 3. 2010 byl na majetek společnosti Moravan Aviation s. r. o. prohlášen konkurs (příslušné usnesení nabylo právní moci dne 20. 4. 2010). V souladu s § 246 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) přechází prohlášením konkursu na insolvenčního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou. Spor vedený před správními soudy se týká dodatečného povolení stavby vodního díla, které se nachází v pozemku, jenž byl ve vlastnictví společnosti Moravan Aviation s. r. o. Zdejší soud nemá pochyb, že výkon práv a povinností týkající se tohoto pozemku včetně možnosti uplatnit práva náležící osobě zúčastněné na řízení přešla prohlášením konkursu na insolvenčního správce. V takové situaci ovšem bylo třeba vyrozumění o probíhajícím řízení doručit přímo insolvenčnímu správci: doručení dlužníku (společnosti Moravan Aviation s. r. o.) je třeba považovat za vadné.

[23] Nejvyšší správní soud přitom zastává názor, že je povinností krajského soudu ověřit z insolvenčního nebo obchodního rejstříku, zda na osobu, která přichází v úvahu jako osoba zúčastněná na řízení, nebyl prohlášen konkurs. Pokud takovou skutečnost zjistí, musí zvážit, zda vyrozumění o probíhajícím řízení (§ 34 odst. 2 s. ř. s.), zasílá-li jej individuálně, není třeba doručit insolvenčnímu správci. K tomuto závěru vede zdejší soud jednak skutečnost, že dispoziční oprávnění přechází na insolvenčního správce ze zákona a správní soud tuto skutečnost musí respektovat, jednak výše vzpomínaná odpovědnost správního soudu za řádné vyrozumění osob, jež by se mohly stát osobami zúčastněnými na řízení. Kromě toho v projednávané věci se krajský soud dozvěděl o prohlášeném konkursu z podání osoby zúčastněné na řízení ad II) doručeném soudu dne 22. 12. 2010 a též si o této skutečnosti učinil ve spisu několik úředních záznamů (č. l. 150 a 151). Přesto ji však nijak ve svém procesním postupu nezohlednil.

[24] Jelikož v daném případě krajský soud nedoručil vyrozumění o probíhajícím řízení insolvenčnímu správci společnosti Moravan Aviation s. r. o., a tím z řízení nepřímě eliminoval i osobu zúčastněnou na řízení ad III), dopustil se vady řízení. S ohledem na specifické okolnosti případu však tato vada neměla vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Jak totiž plyne z insolvenčního rejstříku, žalobkyně jako věřitelka společnosti Moravan Aviation s. r. o. a členka věřitelského výboru prodej pozemku mimo dražbu osobě zúčastněné na řízení ad III) (tehdy vystupující pod firmou Tedeko Estates s. r. o.) projednávala, souhlasila s ním a o celé transakci velmi dobře věděla. Z obchodního rejstříku pak plyne, že jediným vlastníkem a jednatelem žalobkyně je Ing. M. T. Osobu zúčastněnou na řízení ad III) pak plně vlastní společnost ZLIN AIRCRAFT a. s., jejímž jediným akcionářem je od 18. 8. 2011 Ing. M. T. Lze tedy uzavřít, že žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení ad III) mají přinejmenším od srpna 2011 stejného vlastníka a fakticky se jedná o jednu a tutéž osobu. Ústní jednání před krajským soudem přitom proběhlo až dne 14. 8. 2012. Osoba zúčastněná na řízení ad III), ač nutně o probíhajícím řízení musela přinejmenším od srpna 2011 vědět, však svého práva přihlásit se do řízení nevyužila. Stejně tak žalobkyně soudu o prodeji pozemku ničeho nesdělila. Teprve poté, co krajský soud vydal pro žalobkyni nepříznivý rozsudek, začala se osoba zúčastněná na řízení ad III) ve spolupráci s žalobkyní domáhat svého postavení osoby zúčastněné na řízení. S přihlédnutím k tomu, že osoba zúčastněná na řízení ad III) v kasační stížnosti pouze odkázala na argumentaci

žalobkyně bez jakékoliv individualizace tvrzených nezákonností ve vztahu ke své osobě, považuje Nejvyšší správní soud postup a námitku žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) za účelový a hraničící se zneužitím práv dle § 34 s. ř. s. Takovému postupu správní soudy ochranu neposkytují, a námitka je proto nedůvodná.

[25] V další námitce bylo tvrzeno, že osoby zúčastněné na řízení ad I) a II) se neměly soudního řízení vůbec účastnit. Jelikož kasační námitka je položena ve zcela obecné rovině, postačí zdejšímu soudu konstatovat, že obě osoby splnily formální podmínku pro to, aby se staly osobami zúčastněnými na řízení, neboť ve stanovené lhůtě zaslaly soudu výslovné oznámení v tomto smyslu. Pokud jde o materiální podmínku, pak osoba zúčastněná na řízení ad II) je vlastníkem vodního díla a žadatelem o dodatečné stavební povolení, takže v jejím případě je dotčení na právech v případě zrušení dodatečného stavebního povolení zcela zjevné. K osobě zúčastněné na řízení ad I) lze uvést, že byla účastníkem předchozího správního řízení a je vlastníkem pozemků, které bezprostředně sousedí s pozemky, v nichž je vodní dílo vedeno. Také zde lze tudíž možné dotčení na právech poměrně jednoznačně dovodit. Námitka je nedůvodná.

[26] Konečně je krajskému soudu vytýkáno též to, že žalobkyni nezaslal vyjádření osob zúčastněných na řízení ad II) ze dne 17. 9. 2010 a 20. 12. 2010. Podle § 34 odst. 3 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení mimo jiné právo předkládat písemná vyjádření. Toto právo je součástí základního práva osoby zúčastněné na řízení na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod (srov. k tomu přiměřeně nálezy sp. zn. I. ÚS 60/05 ze dne 15. 6. 2005, Sb. ÚS sv. 37, č. 123, s. 555). Zdejší soud již dovodil, že aby mohla osoba zúčastněná na řízení toto právo řádně realizovat, musí mít též právo na to, aby jí soud doručil vyjádření podaná účastníky řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2009, č. j. 1 As 41/2009 – 145). Obdobně je zřejmé, že předmětné právo by bylo zcela vyprázdněno a pozbylo by smyslu, kdyby vyjádření osoby zúčastněné na řízení nebylo poskytnuto dalším účastníkům řízení. V takovém případě by totiž vůbec nedošlo ke konfrontaci argumentů a tvrzených skutečností. Navíc by tím zjevně docházelo k porušení zásady rovnosti zbraní, a to v neprospěch účastníků řízení. Je tedy povinností soudu zaslat podané vyjádření osoby zúčastněné na řízení dalším účastníkům řízení. Pokud tak neučiní, může zatížit řízení vadou, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

[27] V projednávané věci Nejvyšší správní soud ze soudního spisu zjistil, že výše uvedená vyjádření osoby zúčastněné na řízení ad II) krajský soud nezaslal dalším účastníkům řízení a osobám na něm zúčastněným. V souladu se stávající judikaturou zdejšího soudu je třeba posuzovat případ od případu, zda nedoručení písemnosti dalším účastníkům řízení (osobám na řízení zúčastněným) představuje vadu řízení a zda se jedná o vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí (srov. např. rozsudky ze dne 6. 12. 2007, č. j. 2 Afs 91/2007 – 90, ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 205/2006 – 60, nebo ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008 – 152). V projednávané věci je zřejmé, že přinejmenším vyjádření ze dne 17. 9. 2010 obsahovalo obsáhlou argumentaci, což nasvědčuje vadě řízení. Nicméně ze soudního spisu je zřejmé, že před ústním jednáním dne 7. 8. 2012 nahlížela do soudního spisu po dobu 45 minut zástupkyně žalobkyně a pořídila si fotokopie listin vlastním fotoaparátem. Z této skutečnosti soud dovozuje, že se žalobkyně s obsahem uvedených podání mohla seznámit (a patrně též seznámila) a měla též jeden týden na to, aby na argumentaci v nich obsaženou reagovala při ústním jednání před soudem. Za těchto okolností nemohla mít uvedená vada vliv na zákonnost napadeného

pokračování

rozsudku, neboť procesní práva žalobkyně nebyla postupem soudu dotčena. Námitka je nedůvodná.

V./B) Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu

[28] Napadený rozsudek má být dále nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť soud jen jednostranně převzal argumentaci správních orgánů, nevypořádal se dostatečně s argumentací žalobkyně a s jejími návrhy na provedení důkazů.

[29] K takto obecně formulované námitce může soud jen konstatovat, že přesvědčení žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) nesdílí. Krajský soud se velmi podrobně zabýval všemi námitkami obsaženými v žalobě, takže o „jednostranném převzetí“ argumentace žalovaného nemůže být řeč. Z odůvodnění rozsudku i z protokolu o ústním jednání je zjevné, že se krajský soud důkladně seznámil se správním spisem, provedl některé důkazy, a pokud některé neprovedl, tak svůj postup odůvodnil. Skutečnost, že se soud ztotožnil se závěry žalovaného, ještě neznámá, že je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[30] V replice z 10. 1. 2013 žalobkyně a osoba zúčastněná na řízení pak konkrétně namítaly, že se soud nevypořádal s tím, zda byly v době rozhodování správních orgánů splněny technické požadavky díla, a namísto toho se zaměřil na odůvodnění, proč k důkazům žalobkyně nepřihlížel. K tomu kasační soud uvádí, že se krajský soud v bodech 31 až 33 napadeného rozsudku skutečně zabýval tím, proč některé důkazy nebylo možno v této souvislosti zohlednit, nicméně poté se v bodě 34 konkrétně zabýval otázkou splnění technických požadavků díla. Ani zde tedy zdejší soud neshledává žádné pochybení.

[31] Krajský soud se tedy vypořádal se všemi žalobními námitkami a z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, proč považoval argumentaci žalobkyně za nedůvodnou. Odůvodnění rozsudku krajského soudu tak plně odpovídá ustálené judikatuře zdejšího soudu k otázce přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí (srov. zejm. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, a rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS), jakož i požadavkům § 157 odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Námitka je proto nedůvodná.

V./C) Námitky ve věci samé

[32] Základní námitka, od níž se odvíjí prakticky všechny ostatní, spočívá v tom, z jakého místa ve vypínací komoře byly odebrány vzorky vody, jež byly následně podrobeny rozborům a znaleckým posudkům. Z těchto rozborů totiž podle žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení ad III) plyne, že se jedná o vodu odpadní a nikoliv dešťovou, a vodní dílo tak nemělo být dodatečně povoleno. Krajský soud a žalovaný nicméně zastávají názor, že k odběru vzorků nedošlo z dodatečně povolované kanalizace DN 1200, nýbrž z kanalizace DN 1500, resp. na soutoku těchto dvou kanalizací, a tudíž rozborů pro projednávanou věc nejsou relevantní.

[33] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že popisu věci ve správním spisu a z bohaté fotodokumentace shromážděné tamtéž je zjevné, že k napojení kanalizace DN 1200 do kanalizace DN 1500 dochází na dně vypínací komory. Vypínací komora je cca 4 m hluboká šachta. Napojení obou kanalizací je realizováno jako propojení dvou otevřených koryt, kterými proudí voda. Z přiložených fotografií i z popisu napojení provedeného žalovaným v rozhodnutí

o odvolání a při jednání před krajským soudem je zjevné, že voda proudící korytem kanalizace DN 1500 se rozlévá do napojujícího se koryta kanalizace DN 1200 (zpětné vzdutí vody). Tím se mísí voda z kanalizace DN 1500 s vodou z kanalizace DN 1200, a to až do míst, kde z jedné stěny vypínací komory ústí kruhovitá roura kanalizace DN 1200. Pokud by tedy určitá osoba chtěla z vypínací komory pořídit vzorek vody pocházející výlučně z kanalizace DN 1200, musela by patrně sestoupit na dno vypínací komory a odběrné zařízení přiložit k ústí roury kanalizace DN 1200 ze stěny vypínací komory.

[34] Předmětné vzorky odebral dne 25. 8. 2009 pan F. F. a dne 16. 9. 2009 Ing. J. Ch., CSc. Ten byl následně dne 22. 12. 2009 vyslechnut k věci jako svědek a vypověděl, že vodu „odebíral z hlavní trasy sběrače kanalizace, na soutoku s dodatečně povolovanou kanalizací“, přičemž odběr provedl „seshora odběrovým zařízením na provaze“. Způsob odběru vzorků panem F. nelze ze správního spisu zjistit. Žalobkyně však nikdy nezpochybnila závěr žalovaného, že veškeré vzorky byly odebrány seshora. Neučinila tak ani při jednání před krajským soudem, kde se tato otázka výslovně řešila; žalobkyní předložená „čestná prohlášení pana F. a paní B.“ v tomto směru neobsahují žádnou relevantní informaci. V kasační stížnosti pak žalobkyně tento způsob odběru dokonce výslovně uvádí. Skutečnost, že žalobkyně v kasační stížnosti nehovoří o odběru vzorku odběrovým zařízením na provaze, nýbrž – zcela nově – pomocí 4 metrů dlouhé nerezové tyče, pouze oslabuje důvěryhodnost jejího tvrzení, že vzorek byl odebrán z kanalizace DN 1200.

[35] Nejvyšší správní soud tedy žalobkyni a osobě zúčastněné na řízení ad III) neuvěřil, že předmětné vzorky byly odebrány z dodatečně povolovaného vodního díla. Podle názoru soudu bylo ve správním řízení a při jednání před krajským soudem postaveno najisto, že vzorky vody nutně musely být směsí z obou kanalizací. Námitka, že žalovaný dříve uváděl, že se jednalo o vzorky vody z kanalizace DN 1500, a nyní uvádí, že se jednalo o vodu smíšenou z obou kanalizačních řadů, není důvodná. Žalovaný sice ve svém rozhodnutí závěrem k uvedené problematice konstatoval, že vzorky vody nebyly odebrány z kanalizace, která je předmětem řízení, avšak z jeho předchozí argumentace je zřejmé, že odebrání smísené vody předpokládal (viz pasáž týkající se zpětného vzdutí vody na s. 6 rozhodnutí). Při ústním jednání před krajským soudem byla navíc skutečnost, že se jednalo o smíšenou vodu výslovně uváděna žalovaným i osobou zúčastněnou na řízení ad II), avšak žalobkyně na tyto skutečnosti nijak nereagovala. Pouze konstatovala, že odběry provedl odborný znalec, a tudíž by měly být provedeny správně. Za tohoto stavu věci kasační soud neshledal pochybení v postupu krajského soudu, pokud k této věci nevyslechl další svědky. Rovněž bylo zcela nadbytečné provádět jakékoliv dokazování týkající se vlastností odebraných vzorků vody (znalecké posudky). Tento komplex námitek je tedy nedůvodný.

[36] Ke kasační námitce týkající se manipulace se skutkovým stavem a k podjatosti správních orgánů zdejší soud sděluje, že tato námitka byla v žalobě obsažena ve zcela obecné rovině. Konkrétně žalobkyně uvedla, že „[P]ostup správních orgánů v rámci předcházejících řízení a neodůvodněné odmítnutí většiny důkazů navržených žalobcem správními orgány vzbudily v žalobci pochybnost o nepodjatosti rozhodujících orgánů. Žalobce má obavy, zda nedošlo v rámci předcházejících řízení k manipulaci se skutkovým stavem (kupř. dne 22. 12. 2009, kdy došlo k místnímu ohledání vodního díla).“ Žalobkyně tuto námitku po celou dobu řízení ani při ústním jednání před krajským soudem nekonkretizovala. Krajský soud proto zcela správně na tyto výtky odpověděl ve stejné obecnosti v bodě 40 napadeného rozsudku s tím, že s důvody nepřijetí navržených důkazů se ztotožňuje a k údajné manipulaci žalobkyně neuvedla žádné konkrétní

pokračování

okolnosti. Nejvyšší správní soud neshledává v postupu krajského soudu žádné pochybení. Za důvodnou nelze považovat ani výtku, že se krajský soud měl zabývat okolnostmi výsledku svědka Ing. Ch., které vyplývaly z prohlášení pana F. Jedná se o čestné prohlášení ze dne 11. 1. 2010, které žalobkyně navrhovala k prokázání způsobu a místa odběru vzorku vody. Žádné výtky týkající se pochybení správních orgánů při výsledku uvedeného svědka v souvislosti s tímto prohlášením neuvedla ani v žalobě ani v průběhu celého řízení před krajským soudem. Krajský soud tedy neměl žádný důvod tyto otázky zkoumat. Tvrzení v kasační stížnosti o údajném zásahu jednotky hasičského záchranného sboru a o okolnostech vedení výsledku svědka Ing. Ch. je třeba z těchto důvodů považovat za nové skutečnosti, které jsou podle § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřijatelné, a Nejvyšší správní soud se jimi proto nezabýval.

[37] S posudkem Ing. S. J. ohledně technických vad předmětného vodního díla se správní orgány i krajský soud vypořádaly tak, že jeho autor není autorizovaným inženýrem pro vodní stavby, a proto jej nepřijaly jako důkaz. S tímto názorem se Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Je nepochybné, že předmětný posudek nelze považovat za znalecký posudek ve smyslu § 56 správního řádu nebo § 127 o. s. ř., neboť takový posudek musí zadat a znalce ustanovit správní orgán, resp. soud. Tím ovšem uvedený posudek není vyřazen z okruhu důkazních prostředků. Může se jednat podle jeho povahy buď o důkaz listinou nebo o tzv., soukromý znalecký posudek (§ 127a o. s. ř.). S takovým důkazním prostředkem se musí správní orgán a též soud vypořádat a rozhodně jej nemůže odmítnout s odůvodněním, že byl vypracován nekompetentní osobou. Odbornost autora může mít vliv na důkazní sílu takového důkazního prostředku, nikoliv na jeho připuštění jako důkazu.

[38] Tento nesprávný názor správních orgánů a krajského soudu přesto není důvodem pro kasaci jejich rozhodnutí. Jak žalovaný, tak i krajský soud se totiž se závěry tohoto posudku ve svých rozhodnutích vypořádali a žalobkyně proto nemohla být zkrácena na svých právech. Způsob odůvodnění rozhodnutí žalovaného a krajského soudu (srov. bod 34) v této věci pak považuje kasační soud za přílehlavý. Z rozhodnutí žalovaného je patrné, že v době jeho rozhodování byly některá pochybení týkající se zabezpečení předmětného vodního díla odstraněny (viz s. 8 a 9 rozhodnutí), a tudíž nelze ani přisvědčit námitce žalobkyně, že v době rozhodování správních orgánů vodní dílo nesplňovalo technické požadavky.

[39] K nepříznivému ovlivnění okolních pozemků vodním dílem obecně a zvláště v případě povodní se dle názoru zdejšího soudu dostatečně vyjádřil jak krajský soud (zejm. body 35 až 37 napadeného rozsudku), tak i žalovaný, přičemž se zabývali nad rámec věci i povodňovými plány společností Moravan Aviation s. r. o. a osoby zúčastněné na řízení ad II). Žalovaný v napadeném rozhodnutí i při ústním jednání před soudem vysvětlil, jakým způsobem jsou okolní pozemky chráněny v případě povodní, přičemž zdejší soud považuje toto vysvětlení za logické. Žalobkyně v kasační stížnosti tyto skutečnosti pouze neguje, aniž by tvrdila, v čem konkrétně je systém ochrany chybný a jak konkrétně mohou být okolní pozemky ohroženy, natož aby svá tvrzení podpořila jakýmkoliv důkazy. Pokud uvádí, že ohrožení a zaplavení pozemku parc. č. 3115/1 a dalších okolních pozemků prokázala v předcházejícím řízení, nemá zdejší soud o takových důkazech povědomí. Nejvyšší správní soud je naopak na základě správního spisu, rozhodnutí žalovaného i na základě desetiletého bezproblémového fungování předmětné kanalizace přesvědčen, že k ovlivnění či ohrožení okolních pozemků nemůže za běžné situace dojít a v případech povodní jen při extrémní povodni. Z uvedených důvodů se rovněž nelze vůbec ztotožnit s kasační námitkou, že správní orgány povolením vodního díla upřednostnily v rozporu s § 7 správního řádu vlastníka vodního díla oproti jiným osobám.

[40] Nejvyšší správní soud má též za nedůvodnou námitku, že vodní dílo mohlo být umístěno na jiných pozemcích osoby zúčastněné na řízení ad II). Jak správně poznamenal krajský soud v bode 35 napadeného rozsudku, žalobkyně je uživatelem pozemku parc. č. 3115/1 na základě smlouvy o zřízení věcného břemene ze dne 10. 3. 2009. V této smlouvě je pod bodem 2.2. výslovně zmiňováno předmětné vodní dílo s tím, že žalobkyně je v užívání pozemku omezena právě právem osoby zúčastněné na řízení II) na vedení kanalizace a právem vstupu za účelem její údržby, opravy a rekonstrukce. Žalobkyně se tedy stala uživatelem uvedeného pozemku až poté, co bylo vodní dílo vybudováno a osm let používáno a musela o něm vědět. Následná snaha o „přesun“ tohoto díla na jiné pozemky nedává rozumný smysl. Pokud žalobkyně – stejně jako osoba zúčastněná na řízení ad III) - považovaly vodní dílo za natolik nebezpečné, není zřejmé, proč se přes vědomost o něm staly uživatelkami, resp. vlastníci předmětného pozemku. Ani v tomto případě Nejvyšší správní soud neshledal důvod k zásahu a námitku považuje za nedůvodnou.

VI. Závěr a náklady řízení

[41] Žalobkyně ani osoba zúčastněná na řízení ad III) tedy se svými námitkami neuspěly; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozsudku z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnosti jako nedůvodné (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[42] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ani osoba zúčastněná na řízení ad III) neměly ve věci úspěch, a nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Osoby zúčastněné na řízení ad I) a II) mají dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. V tomto řízení však nebyla uvedeným osobám uložena žádná povinnost, a proto soud rovněž rozhodl, že nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému pak v řízení o kasačních stížnostech žádné účelně vynaložené náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly; tudíž mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2013

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu